O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN»
Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
M.B.Kalonov
2024 yil "09" 09

Ro'yxatga olindi
2024 yil "09" 09

PEDAGOGIKANING PRAGMATIK ASPEKTLARI

FANINING
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000- Ta'lim

Ta'lim sohasi: 110000- Ta'lim

Magistratura mutaxassisligi: 70110101 – Pedagogika nazariyasi va tarixi

Navoiy – 2024

CamScanner yordamida skanerlangan

Fan/modul kodi PPA1105		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Pedagogikaning pragmatik aspektlari	60		90	150

2.

I. Fanning mazmuni.

Fanning maqsadi – magistrantlarni pedagogikaning pragmatik aspektlarini chuqur o'zlashtirishlariga erishish va ilmiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash.

Fanning vazifasi –ta'lim tizimini modernizatsiyalash jarayonida magistrantlarni pedagogikaning pragmatik aspektlariga doir dolzarb masalalarni aniqlash, tahlil etish va ulardan amaliyotda foydalanishga o'rgatishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari).

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. **Uzluksiz ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya jarayonini modernizatsiyalashning asosiy yo'nalishlari.**

Ta'lim-tarbiya jarayonini modernizatsiyalashning asosiy maqsad va vazifalari. Ta'lim-tarbiya jarayonini modernizatsiyalash omillari. Uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish Konsepsiyalari.

2-mavzu. **Ta'limiy konsepsiyalarning umumiy tavsifi, mazmuni va mohiyati.**

Ta'limning falsafiy konsepsiyalari. Ta'limning psixologik konsepsiyalari. Ta'limning sotsiologik konsepsiyalari. Rivojlantiruvchi ta'limning asosiy konsepsiyalari.

3-mavzu. **Pedagogik tizimlarni loyihalashtirish.**

Uzluksiz ta'lim tizimida loyihalashtirishning o'rni va imkoniyatlari. Pedagogik loyihalashtirishning konseptual asoslari: pedagogik loyihalash shakllari; pedagogik loyihalashning psixologik asoslari; pedagogik loyihalashning tamoyillari; pedagogik ob'ektlarni loyihalashtirishga doir harakatlar tartibi va tavsifi. Ta'lim tizimini loyihalashtirish: uzluksiz ta'lim tizimida innovatsiya; loyihalashtirishning asosiy bosqichlari; loyihalashtirishga doir faoliyatning muvaffaqiyatini ta'minlash shartlari. O'qituvchining loyihalashtirishga doir faoliyatining tuzilishi va o'ziga xosliklari.

4-mavzu. **Hamkorlik pedagogikasining konseptual g'oyalari.**

Shaxsiy-insonparvarlik yondashuvi: pedagogik muloqotni insonparvarlashtirish va demokratlashtirish; zamonaviy sharoitda natijaga olib kelmaydigan to'g'ridan to'g'ri majburlashdan metod sifatida voz kechish; ta'lim oluvchi shaxsiga individual yondashuv. Didaktik faolllashtiruvchi va rivojlantiruvchi kompleks: fanlarni integratsiyalash; ta'limning variativligi va tabaqalashganligi; o'rgatishda ijobiy rag'batlardan foydalanish. Tarbiya konsepsiyasi: tarbiyaga insonparvar yondashuv; tarbiyalanuvchilarning individualligini rivojlantirish; milliy va madaniy an'analarni o'zlashtirish; atrof-

CamScanner yordamida skanerlangan

muhitini pedagogizatsiyalash.

5-mavzu. **Pedagogik faoliyatda yuzaga keladigan kasbiy muammolar va ularni hal etish strategiyalari.**

Pedagogik faoliyatda yuzaga keladigan muammolarning o'rganishning zaruriyati va o'ziga xos jihatlari. Pedagog faoliyatida yuzaga keladigan muammolarning kelib chiqish sabablari. Kasbiy yetuklik darajasi bilan bog'liqlikda pedagogik faoliyatda yuzaga keladigan muammolarni hal etish strategiyalari. Yosh pedagog kadrlarning kasbiy moslashuvini amalga oshirishda stajyorlik faoliyatining o'rni.

6-mavzu. **Oliy ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishning konseptual asoslari.**

Oliy ta'limda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish tizimi. Oliy ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishning me'yoriy-huquqiy asoslari. Oliy ta'limda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishning metodik ta'minoti.

7-mavzu. **Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni kasbiy faoliyatga tayyorlash.**

"Kompetensiya" va "kompetensiyaviy yondashuv" tushunchalari. Kompetensiyaviy yondashuv – oliy ta'limni modernizatsiyalashning yetakchi g'oyalaridan biri. Kasbiy kompetentlikning turlari. Kasbiy kompetentlik mezonlari va ko'rsatkichlari.

8-mavzu. **Ta'lim paradigmalari.**

Ta'lim paradigmalari: ularning paydo bo'lishi va rivojlanish tendensiyasi. An'anaviy ta'lim paradigmasi. Ratsionalistik ta'lim paradigmasi. Fenomenologik ta'lim paradigmasi. Texnokratik ta'lim paradigmasi. Ezoterik ta'lim paradigmasi.

9-mavzu: **Ta'lim mazmunini belgilashga doir konsepsiyalar.**

Ilmiy-texnik taraqqiyot va ta'lim mazmuni. Didaktik ensiklopedizm konsepsiyasi. Didaktik formalizm konsepsiyasi. Didaktik pragmatizm konsepsiyasi. Funksional materializm konsepsiyasi. Ta'limning paradigmal konsepsiyasi. Ta'limning kibernetik konsepsiyasi.

10-mavzu. **Tarbiya jarayonini tashkil etishga doir yondashuvlar.**

Tarbiya jarayonini tashkil etishga tizimli yondashuv. Tarbiya jarayonida faoliyatga yo'naltirilgan yondashuvning imkoniyatlari. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuvning o'ziga xosliklari. Falsafiy-antropologik yondashuv tarbiya jarayonini tashkil etishning metodologik asosi sifatida. Tarbiya jarayoniga germenevtik yondashuv. Sinergetik yondashuv asosida tarbiya jarayonini tashkil etish.

11-mavzu. **Tarbiya paradigmalari.**

Tarbiya paradigmalari tushunchasi. Zamonaviy tarbiya paradigmalari: 1. Pedagogik paradigma. 2. Andrologik paradigma. 3. Akmeologik paradigma. 4. Kommunikativ paradigma.

12-mavzu. **O'quvchi-yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish.**

Globallashuv sharoitida o'quvchi-yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning nazariy masalalari. O'quvchi-yoshlarning mafkuraviy immunitetiga salbiy ta'sir ko'rsatayotgan ma'naviy tahdidlar. O'quvchi-yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning pedagogik tizimi.

13-mavzu. **O'quvchi-yoshlarda qadriyatlar tizimini shakllantirish.**

O'quvchi-yoshlarda qadriyatlar tizimini shakllantirishning tarixiy-falsafiy masalalari. O'quvchi-yoshlarda qadriyatlar tizimini shakllantirish tamoyillari va mezonlari. O'quvchi-yoshlarda qadriyatlar tizimini shakllantirish texnologiyasi.

14-mavzu. **O'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirish.**

Uzluksiz ta'lim tizimida o'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirishning konseptual-metodologik masalalari. O'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik o'ziga xosliklari. O'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirish texnologiyasi. O'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirishning axboriy-metodik ta'minoti.

15-mavzu. **O'quvchi-yoshlarda axborot xavfsizligi kompetentligini shakllantirish.**

O'quvchi-yoshlarda axborot xavfsizligi kompetentligini rivojlantirish mazmuni. O'quvchi-yoshlarda axborot-analitik kompetensiyani shakllantirish. O'quvchi-yoshlarda axborot xavfsizligi kompetentligini rivojlantirish texnologiyasi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlarda talabalarda nazariy o'zlashtirilgan bilimlar mustahkamlanadi hamda egallangan bilimlarni amaliyotda qo'llash ko'nikma va malakalari hosil qilinadi.

"Pedagogikaning pragmatik aspektlari" fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Zamonaviy ta'limiy konsepsiyalar.
2. Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik faoliyatni loyihalash ko'nikmalarini shakllantirish.
3. Kooperativ ta'lim: imkoniyatlari va afzalliklari.
4. Kasbiy kompetentlik: tuzilmasi va mohiyati.
5. Ta'lim mazmunini loyihalashtirish.
6. O'quv materiallarini strukturalashtirish.
7. Fasilitatsion yondashuv asosida mustaqil ishlarni tashkil etish texnologiyasi.
8. Milliy tarbiya jarayoni tashkil etishga doir yondashuvlar.
9. Zamonaviy tarbiya paradigmalari.
10. Tarbiya qonuniyatlari va metatamoyillari.
11. O'quvchi-yoshlarda g'oyaviy-mafkuraviy kompetentlikni shakllan-tirish.
12. O'quvchi-yoshlarda qadriyatga yo'nalganlikni tarkib toptirish.
13. O'quvchi-yoshlarda tolerantlik madaniyatini shakllantirish texnologiyasi.
14. O'quvchi-yoshlarda shaxsiy axborot xavfsizligi ko'nikmasini rivojlantirish.
15. Global ta'lim: integratsiya va xalqarolashuv.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

"Pedagogikaning pragmatik aspektlari" fani bo'yicha tavsiya etiladigan mustaqil ta'limning mavzulari:

CamScanner yordamida skanerlangan

	1. Zamonaviy pedagogikaning konseptual g'oyalari va tamoyillari. 2. Ta'lim dasturlarini loyihalashga doir konseptual yondashuvlar. 3. Modulli ta'lim dasturlarini ishlab chiqishning konseptual asoslari. 4. Variativ o'quv dasturlarini ishlab chiqishning konseptual asoslari. 5. O'quv-metodik komplekslarni ishlab chiqishning konseptual asoslari. 6. Ta'limning innovatsion kartasini ishlab chiqishning konseptual asoslari. 7. Pedagogik faoliyatning konseptual asoslari. 8. Ta'lim pragmatizatsiyasi pedagog kadrlarning tayyorlashning konseptual asosi sifatida. 9. Yosh davrlari pedagogikasining ilmiy-konseptual asoslari. 10. Pedagogik texnologiyaning konsptual asoslari. 11. Kompyuter pedagogikasining konseptual asoslari. 12. Pedagogik diagnostikaning konseptual va texnologik asoslari. 13. Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining konseptual asoslari. 14. Muammoli ta'limning konseptual asoslari. 15. TRIZ pedagogikasining konseptual asoslari. 16. Integrativ pedagogikaning konseptual-metodologik va ilmiy-nazariy asoslari. 17. Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning konseptual asoslari. 18. Ta'lim sifatini boshqarishning konseptual asoslari. 19. Hamkorlik pedagogikasining konseptual g'oyalari. 20. O'quv adabiyotlarini yaratishning konseptual asoslari. 21. Yoshlarning pedagogik iqtidorini aniqlash, ularni tanlash va rahbarlik qilishning konseptual asoslari. 22. Uzluksiz pedagogik ta'lim rivojining konseptual asoslari. 23. O'quvchilarni axloqiy tarbiyalashning konseptual asoslari. 24. Vatanparvarlik tarbiyasining konseptual asoslari. 25. Ekologik tarbiyaning konseptual asoslari. 26. Oila tarbiyasining konseptual asoslari. 27. Psixoanalitik pedagogikaning konseptual asoslari. 28. Ta'lim muhitini yaratishning konseptual asoslari. 29. Maktabdan tashqari ta'limning konseptual asoslari. 30. Raqamli iqtisodiyot sharoitida oliy ta'limning konseptual asoslari.
3.	**V. Fanni o'qitishning natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** – pedagogikaning qonun va qonuniyatlari; pedagogik faoliyat bilan bog'liq muammolar; o'quv materiallarini tanlab olish tamoyillari va mezonlari; interfaol ta'limning o'ziga xosliklari; pedagogik kontsepsiyalar; shaxs ijtimoiylashuvining pedagogik omillari haqida ***bilimga ega bo'lishi***; – yaxlit pedagogik jarayon qonun va qonuniyatlarini qo'llash; pedagogik faoliyat bilan bog'liq muammolarning ob'ektiv va sub'ektiv omillarini aniqlash; o'quv materiallarini tizimlashtirish; interfaol ta'limni tashkil etish; ta'lim va tarbiyaga doir zamonaviy yondashuvlardan samarali foydalanish; shaxsning madaniy-intellektual rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlarini aniqlash *ko'nikmalariga ega bo'lishi;* – pedagogik muammolarni aniqlash; pedagogik muammolarni tahlil etish;

	pedagogik muammolarni hal etish yo'llarini izlab topish; pedagogikaga doir yangiliklarni o'zlashtirish; pedagogikaga doir yangiliklarni amaliyotga tatbiq etish *malakalariga ega bo'lishi lozim;* – motivatsion-kognitiv; – informatsion; – kommunikativ; – g'oyaviy-mafkuraviy; – fuqarolikka doir – ma'naviy-axloqiy; – akmeologik; – aksiologik *kompetensiyalarni o'zlashtirishi lozim.*
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • interfaol ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi; • modulli ta'lim texnologiyasi; • muammoli ta'lim texnologiyasi; • kooperativ ta'lim texnologiyasi; • refleksiv ta'lim texnologiyasi; • art-texnologiyalar; • veb-kvest; • chizma-tasviriy modellar (mantiqiy graf, freym modeli, tayanch konspekt, semantic tarmoq, intellekt karta).
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** • ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda muntazam qatnashish: munozaralar va o'quv konferensiyasida ishtirok etish; tayanch konspektlar tuzish; • joriy va oraliq nazorat topshiriqlarini bajarish; • mustaqil ish topshiriqlarini bajarish; • yakuniy nazorat topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.: SANO-STANDART, 2017. 2. Xodjayev B.X., Choriyev A., Saliyeva Z.T. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi. Darslik. – T.: IQTISODIYOT DUNYOSI, 2018. 3. Ro'ziyeva D.I., Tolipov O'.Q. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: INNOVATSIYA-ZIYO, 2019. 4. Pedagogika. // M.Toxtaxodjaevaning umumiy tahriri ostida. Darslik. – T.: O`zbekiston Faylasuflari Milliy jamiyati, 2010. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 5. Xasanboev J, To'rakulov X., Xaydarov M., Hasanboeva O. Pedagogika fanidan izohli lug'at. – T.: Fan va texnologiya, 2008. 6. Kaldibekova A.S. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyotidan laboratoriya mashg'ulotlari. – T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2013. 7. Niyozov G`., Axmedova M. Pedagogika tarixidan seminar mashg`ulotlari. – T.: NOSHIR, 2011.

CamScanner yordamida skanerlangan

	8. Nishonova S. Komil inson tarbiyasi. – T.: Istiqlol, 2003. 9. Ma'naviyat yulduzlari (Markaziy Osiyolik mashhur siymolar, allomalar, adiblar). – T.: A.Qodiriy nomidagi Xalq merosi nashriyoti, 1999. 10. Hashimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. – T.: O`zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2005. 11. Xalikov A.A. Pedagogik mahorat. Darslik. – Toshkent, Iqtisod moliya, 2012. 12. Якушева С.Д. Основы педагогического мастерства. Учебник. – Москва.: Академия, 2012 13. Omonov N.T., Madyarova S.A. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: Iqtisod–moliya, 2009. 14. Mahmudov N. M. O'qituvchi nutq madaniyati. Darslik. – Toshkent, O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2007. 15. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: "Fan va texnologiyalar" nashriyoti, 2006. 16. Mutalipova M.J., Xodjayev B.X. Qiyosiy pedagogika. Darslik. – T.: TDPU, 2015. **Axborot manbalari** 17.www. tdpu. uz 18.www. pedagog. uz 19.www. Ziyonet. uz 20.www. edu. uz 21.tdpu-INTRANET. Ped
7.	Navoiy davlat pedagogika instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2024-yil "6" sentabr "_1_"-son qarori bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ul va dastur muallifi:** "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi dotsenti. Xodjiyeva Farog`at Oltiyevna.
9.	**Taqrizchilar:** Axatova Durdona Aktamovna- NavDPI "Umumiy pedagogika va psixologiya" kafedrasi dotsenti, p.f.n. A.M.Pulotov-Navoiy viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o`rgatish milliy markazi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Kafedra mudiri ________ **D.X.Umurzoqov**

№ PP-105/mag

CamScanner yordamida skanerlangan